СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 30. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 7. лютого, 1927. VOL. XXXV. No. 30. Jersey City, N. J., Monday, February 7, 1927. THREE CENTS

ВЕЛИКИЙ ПРОГИБІЦІЙНИЙ ПРОЦЕС КІНЧИТЬСЯ ЗАСУДОМ ОБЖАЛОВАНИХ

МАЙОР МІСТА И НАЧАЛЬНИК ПОЛІЦІЇ ПРИЗНАНІ ВИНУВАТИМИ НАРУШЕННЯ МИТОВОГО ЗАКОНА.

НЮ ЙОРК, 4. лютого. — Процес проти мейора міста Еджвотера, Ню Джерзі, начальника поліції того міста, двох еджвотерських детективів, федерального митового інспектора й 9 других людий, обжалованих за змову проти прогибіційного закона, покінчився нині так, що присяжні судді признали всіх обжалованих винуватими нарушення митового закона, але не прогибіційного закона.

Вирок був великою несподіванкою для судді, котрий думав, що лава присяжних була пееконана понад всякий сумнів, що обжаловані нарушували прогибіційний закон, змовившися з бутлеґерами про висадженнє на беріг великого ладунку горівки. Наради лави присяжних суддів тревали понад 7 годин. Процес тревав разом 5 днів.

Вирок судді на засуджених не був однаковий у кождім случаю. Члени залоги бутлеґерського корабля, з котрих ні один не є американським горожанином, дістали по рокови й дневи вязниці, та мають відтак бути депортовані. Два співвластителі корабля, які мають родину, мають заплатити грину, бо родина їх вратувала від вязниці. Митовий урядник теж дістав рік вязниці. Другі обжаловані дістануть свій вирок пізнійше.

ПРЕЗИДЕНТ ЗМІНЯЄ СВОЮ РЕЗИДЕНЦІЮ.

ВАШИНГТОН, 4. лютого. — З огляду на те, що Білий Дім потребує направок, президент Кулидж постановив перенестися з Білого Дому на резиденцію до палати пані Шлезінґерової на Дю Понт Серкел.

САМОВБИЙСТВО ДИРЕКТОРА БАНКУ.

НЮ ЙОРК, 4. лютого. — В своїм приватнім бюрі в Бавері Сейвинг Бенк, в котрім він був директором, поповнив самовбийство Вилием Е. Накс, понад 60-літний мущина. Щоби самовбийство не викликало яких шкідливих для банку чуток, директори банку виступили сейчас з публичною заявою, що фінансові справи банку находяться у взірцевім порядку та що роспучливий крок міг бути викликаний лишень злим здоровлем.

Накс дістався 40 літ тому до банку яко простий канцелярійний урядник і працею добився на становище начальника банку, що має ощадностий коло 300 міліонів долярів.

МЕКСИКО РОЗСТРІЛЮЄ ЗАГОВІРНИКІВ ПРОТИ УРЯДУ.

МЕКСИКО, 4. лютого. — Робітнича газета „Ель Соль" подає, що в стейті Пуебльо федеральний суд казав розстріляти 7 Мексиканців, яких зловлено на нарадах заговірників проти уряду. За ту саму провину мають судити воєнним судом других 19 осіб.

ХЛОПЕЦЬ УБИЙНИКОМ НА БАЖАННЄ МАТЕРИ.

ДІТРОЙТ, Мишиґен, 4. лютого. — Антін Енеді, 16-літний хлопець, признався нині поліції, що він убив минувшого вівтірка 43-літного Джорджа Фанчала.

Що більше цікаве, то поданий хлопцем-убийником мотив. Заявив він поліції, що Фанчал залицявся до його матери та грозив їй револьвером. Мати сказала про сі залицяння свому мужови, але сей замісць вгніватися за Фанчала, вгнівався на свою жену. Тоді мати сказала про се свому синови та додала: „Або ти мусиш убити Фанчала, або я зійду з ума та вбю себе саму". Хлопчина взяв собі до серця слова матери та вбив Фанчала.

ГЕНРІ ФОРД ПРОТИ СМЕРТНОЇ КАРИ.

ДІТРОЙТ, Мишиґен, 4. лютого. — Генрі Форд, автомобілевий магнат, заявив репортерам, що він рішучо противиться смертній карі.

На його думку, за смертною карою виступають нині ті самі проповідники й священики, які десять літ тому назад забували на християнські засади й домагалися вмішання Злучених Держав у світову війну. Форд каже, що так само, як колись за плечима сих священиків стояли великі банкирі, так само великі банкирі стоять нині за жорстокою карою для злочинців. Ціль банкирів така: вони хочуть при помочи жорстоких кар обезчулити людий так, щоби вони не противилися виповідженню війни, як сього забагнуть фінансисти.

„Колиб фінансисти сього краю поступали розумно, то вони постаралибся о працю для кождого хлопця, який через брак праці доходить до злочину. Забирати життє — не поплатнє для суспільности. Воно не є ліком на злочин. Ані ліком на вбожество". Для підтвердження своїх поглядів Форд поклик̇ується на всіх розумних начальників вязниць у Злучених Державах.

РОБІТНИКИ ПОТВЕРДЖУЮТЬ УМОВУ ЮНІЙНИХ УРЯДНИКІВ.

НЮ ЙОРК, 4. лютого. — Члени місцевих юнійних відділів кравецького промислу жіночої одежі потвердили умову, яку зробили урядники юнії з підприємцями. Умова відноситься до 70,000 робітників сього промислу. Вона полагоджує умови праці на два роки. Сього часу думає юнія зужити на те, щоби відзискати силу, яку вона стратила через руйнуючу акцію комуністів.

ДЕМОКРАТИЧНИЙ ГУБЕРНАТОР ДОБИРАЄ РЕПУБЛИКАНЦІВ ДО СВОГО КАБІНЕТУ.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 4. лютого. — Губернатор Смит доповнив нині свій міністерський кабінет та скликав на будучу середу перше його засіданнє. Замітно, що до кабінету сього демократичного політика ввійшло 6 републиканців.

Сей факт уважають важним політичним маневром зі сторони Смита. З огляду на те, що Смит хоче кандидувати з рамени демократичної партії на уряд президента Злучених Держав, він мусить числитися з тим, що йому закинуть його політичні вороги, що він занадто близько стоїть Темени Гол, нюйорської демократичної організації, яка має в краю злу славу. Смит власне в сей спосіб вибиває арґумент з рук своїх противників, що він, ставши президентом, буде підпирати своїх приятелів з Темені Гол, що він іменує тепер навіть своїх політичних противників до свого кабінету.

ТЕМНА ХРОНІКА.

Рабін з Мушина, Герман, проголошуючи себе чудотворцем, лічив сотки жінок власними способами, для приємности і для грошей. А що й найбільші приємности мають іноколи неприємний кінець, одна дівчина, невдоволена чудодійною силою рабіна, зробила прилюдний скандал і тепер рабінат у Стрию мусить мушинського цадика передати до розсліду прокуратор̇ії. — Нічого нового не додовідуються численні мешканці Львова, приневолені замовляти вуголь на зиму в якійнебудь фірмі, а саме: що ріжні підприємці, доставці і вуглеві „промисловці" крадуть при відважуванні вугля, як круки. Львівська прокуратура дістала кілька свіжих справ з цієї галузі промислу; обвинувачений урядовець „відваги" при фірмі „Паньство Сколе", — Вольф Тігер з гарнозвучним „Малопольським вугливим бюром" і фірма „Братя Джимуховсци".

ЗЛОДІЙСТВА ПОЛЬСЬКИХ УРЯДОВЦІВ.

У краківськім університеті ствердили, що квестор обікрав касу. Не тільки вкрав 32,000 зол., але ще ввійшов у спілку із шлюсарем, який мав відчинити касу витрихом, щоби не впало підозріння, що гроші вийняли при помочі ключа. У спілці була й одна жінка, яка переховувала гроші. — Як звісно, щезла каса на почті в Самборі. Підозрівають, що почтовий урядовець Керчинський брав участь у пляновім нападі і частину долярів з добичі сховав у сінник. Поліція довший час шукала за винуватцями між Українцями.

НАЙСТАРШИЙ „ПРОФЕСІЙНИЙ СТАЖ".

На зїзді теслів у Кременчуці вибрали до президії робітника Щербину, який скінчив 100 літ і як каже „Робітнича газета" має за собою 87-літний „професійний стаж", напевно найстарший у світі.

ПРИЗНАННЄ ДЛЯ УКРАЇНОК.

Пані Ґрейс Геррімен, голова Вистави Жіночих Штук і Промислів, прислала на адресу секретарки Союза Українок в Америці отсе письмо:

Ню Йорк, 28. грудня, 1926.

В прилозі посилаю чек на 10% дивиденду, яку Вистава Жіночих Штук і Промислів ухвалила для всіх організацій, які взяли участь у виставі 1926 року в Ню Йорку.

З великою приємностю посилаємо Вам сю дивиденду, бо Ваша цвітиста вистава праць Українок була найбільше інтересною для многих тисячів видців, що відвідали нашу виставу сього року.

Тепер ми приготовляємо пляни вистави в 1927 році і хочемо, щоб вона виявила ще більше і красше праці, якими женщини інтересуються і дуже радо привитаємо Вашу заохоту для нашої праці і заяву дальшої співучасти.

Наша праця вже найшла широке признаннє та заінтересованнє преси і публики.

Сподіємося бачити між нами Українок і на виставі в 1927 році.

Остаємо з високим поважанем

GRACE HARRIMAN, Chairman
Exposition of Women's Arts & Industries.

КАТ У ЛЬВОВІ.

Приїхав „телеґрафічно" з Варшави, щоби повісити злочинця Адама Грегу, який убив 56-літню жінку візника на Левандівці, Катерину Станько для грабіжі. Злочинець признався до вбивства й описав його подрібниці. Знавці ствердили, що він убив свою жертву крадькома сокирою і знущався над нею. Кат „урядував" останній раз у Львові в 1911 р., коли на подвірю вязниці при вул. Баторія повісили Чабака за вбивство Штофів. Катом більше цікавляться як його „клієнтом". Має він 32 роки, псевдонім Мацейовський; був одним з 142 кандидатів, які старались за цю корисну професію. Є контрактовим урядовцем IX-ої ранги і має двіста кількадесять зол. місячно. У подорожі — „дієти" і 100 зол. за кожну екзекуцію. Покищо повісив шістьох злочинців. Помічників не має і вишукує їх на місці. Львівські живолупи („гицлі") відкинули з обуренням пропозицію, щоби йому помагати. Але найшовся охотник із Клепарова, який виконає свою ролю; витягне повішеному зпід ніг ступінь і буде його тягнути разом з катом за ноги, щоби скорше вмер. Кат буде в жакеті і в білих рукавичках, а помічник, як і він, у масці.

ПРИСУД В СПРАВІ ГИДКОГО МОРДУ.

Окружний суд у Львові виніс присуд в справі жорстокого вбивства Венклера в поліційних арештах. Обвинуваченого поліціянта Качора присуджено на 10 місяців тюрми, Ковальковського звільнено.

ГАРАЗДИ В ПОЛЬСЬКІМ „МОЦАРСТВІ".

З Надвірної пишуть до „Діла": Велика у нас біда з податками, бо щораз нові! От на пархів наложено 1) дороговий податок ще торік і стягається його. Цього року знов свіжий податок 2) комунальний — від гектара 1 зол. п. Також добрий! А ще який буде? Річ у тому, чи має право повітовий виділ накладати такі податки? І чи пархи мають обовязок їх платити? Дорогу псують тисячі фір, що вивозять дерево з лісів і тартаків, а також самоходи і всякі нафтові підприємства. А за те і на те мусимо платити ми! Люде стогнуть і упадають під тягаром податків, бож мають їх більше ніж подостатком: 1) ґрунтовий, 2) доходовий, 3) дороговий, 4) комунальний, 5) польська асекурація. До того слід додати ще шкільне, громадське, повітове, поліційне, бо й на тих треба складати, а крім того і на акушерки і всякі инші драчки... Не стає чоловіка на те все — тай годі! От такі наші гаразди в осьмім році нашої приналежности до Польщі!

АНКЕТА РОСІЙСЬКИХ ЕМІҐРАНТІВ.

„Російський ілюстрований журнал", що виходить у Парижі, звернувся до визначних російських політиків, письменників і вчених з анкетою на нелегке питання: „Коли ми вернемось у Росію?" Мілюков, голова рос. конституційно-демократичної партії і редактор „Последних Новостий" відповідає: „Питання, на яке не легко відповісти. Одначе одно можу сказати з певністю: кождий день приближає нас до тої години, коли зможемо покинути чужину і вернемось на стару батьківщину". Ґен. Баратов, голова Союзу рос. інвалідів, відповідає ще більше неясно: „Вернемось тоді, коли покажемо себе гідними цього. Будучина завсігди закрита перед людьми, але люде мають сили підготовляти майбутні події і стати гідними їх". Відомий письменник Іван Бунін каже: „Не знаю, коли вернемось, але мое серце каже мені: — в початку 1928 р." І так уся анкета. Усі відповіди можна звести до цієї останньої, даної талановитим поетом: — перша половина „Не знаю" є єдина щира та розумна, а друга „серце мені каже" — поетичним зітханням. Серце відповідало хибно в політичних справах не лише поетам, але навіть політикам, — чого доказом, що вони вже стільки разів сподівались швидкого повороту додому і сидять далі на еміґрації.

ҐІПНОЗА ЗАМІСЦЬ ЧУДА.

У польській місцевости Слупе пішла чутка, що в тамошнім костелі ікона Богородиці рухає очима. 20.000 народу з усіх сторін кинулось туди оглядати чудо. Тепер воно вияснилось. У Сроді, біля Познаня, арештували Німця (!) Буковського, який загіпнотизував у Слупю кілька дітей і старших осіб, і в ґіпнотичнім стані силою суґестії накинув їм згадане чудо.

ДОВКРУГИ ШАНҐАЮ РОЗГОРІЛАСЯ БОРОТЬБА

ШАНҐАЙ, 4. лютого.—Недалеко Єнхов у віддали 160 миль від Шанґаю прийшло до рішаючого бою між полудневою армією генерала Суна а армією кантонтською. Яких 500 ранених наспіло до Генґков і розбилося по шпиталях, як жертви перших боїв. Кантонська армія хоче заняти Генґков, бо з цеї місцевости веде залізниця до Шанґаю. З того згляду це важний стратеґічний пункт.

Боротьба ведеться на просторі яких 100 миль. Кантонці розбили в перших боях середину армії генерала Суна.

НІМЦІ ПОСИЛАЮТЬ ОРУЖЕ ДО КИТАЮ.

БЕРЛІН, 4. лютого. — Гамбурський комуністичний орган подає, що Німеччина висилає правильно оруже до Полудневих Хін. В ночі з 27. на 28. січня вислано на корабли, що відплив до Хін, 1200 скринь карабінів, які були вписані як спортові карабіни.

ЛІТВІНОВ ВИСКАЗУЄ ЖАЛЬ З ПРИВОДУ ТОГО, ЩО РОЗБИЛИСЯ ХІНСЬКО-АНГЛІЙСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

МОСКВА, 4. лютого. — Заступник міністра закордонних справ Літвінов подає в стейтменті, що совіти цілком не впливали на Кантонський уряд і його заґр. міністра Чена в справі їх відносин до Британії. Совіти вправді симпатизують з визвольними змаганнями кантонської армії, одначе не хочуть війни і раді би припинити розлив крови і дальші комплікації. Тому вони не зроблять нічого такого, щоби припиняло мирне розвязанне конфлікту.

МУССОЛІНІ ГОДИТЬСЯ З АНҐЛІЄЮ В СПРАВІ ПОЛІТИКИ ЗГЛЯДОМ ХІН.

РИМ, 4. лютого. — Італійський премієр і диктатор Муссоліні вислав до Лондону ноту, в якій зазначує, що Італія годиться на всі ті кроки, які поробила Анґлія в Хінах в справі охорони майна і життя своїх горожан. Він зазначує далі, що військова інтервенція буде необхідна, коли відносини не зміняться, бо події на Далекім Сході нагадують кримську війну з 1855 р. коли то була ситуація подібна до теперішньої.

ПОЛЬЩА МАЄ БІЛЬШЕ АДМІРАЛІВ, ЯК КОРАБЛІВ.

ВАРШАВА, 4. лютого. — Польський посол Панкрац підніс, що Польща має 10 разів більше адміралів, як фльотних одиниць. Виходить, що більше адміралів як кораблів. Він згадав підчас буджетової дебати, що з видатків призначених на армію, крадуть річно не менше як 150,000,000 золотих. Жовніри не мають що їсти. Офіцири їх катують. Через те зростає в відстрашаючий спосіб дезерція, а рівнож зростають і самовбивства. Жовніра, який втік до дому, щоби заробити на хліб для старої немічної матери, засуджують на смерть, а ті, що обкрадають бідних жовнірів і катують їх, ходять на волі.

ЯПОНІЯ ВІДБИРАЄ АМЕРИЦІ РИНОК ЗБУТУ В ТУРЕЧЧИНІ.

ПАРИЖ, 4. лютого. — Французький кореспондент з Константинополя подає, що відкиненнє американським сенатом ратифікації льозанського договору з Туреччиною буде мати дуже лихі наслідки для американської торговлі. Вже тепер Япан висилає ріжні делеґації, які обїзджають Туреччину і приноровлюють свої вироби до турецьких вимог. Перерву в дипльоматичних і торговельних зносинах між Туреччиною і Америкою визискає цілком певно Японія і забере Туреччину для свого ринку збуту.

КАЙЗЕР ПЛЯНУВАВ СОЮЗ З ЯПОНІЄЮ.

ПАРИЖ, 4. лютого. — Німецький кайзер ще до війни орієнтувався незле в європейській ситуації. В письмі до міністра закордонних справ підніс він, що на случай війни Анґлія, Франція і Росія підуть разом. Тому Німеччина мусить старатися перетягнути на свою сторону Румунію і Болґарію з Туреччину, а з другого боку Японію. Тільки в той спосіб буде могла себе виратувати Німеччина, бо це буде боротьба на життє і смерть.

НАСЕЛЕННЄ ВІДНЯ МАЛІЄ.

ВІДЕНЬ, 4. лютого. — Мимо поліпшення ґіґієнічних відносин і зменшення смертної стопи з 34,000 на 32,000, населеннє звільна вимирає, бо вже від двайцяти літ приріст впадає. Стопа приросту змалила з 55,000 на 23,000. Як причину цего явища подають неуміркованість і гуляще життє.

СВІТОВИЙ РЕКОРД АВТОМОБІЛЕМ.

ЛОНДОН, 4. лютого. — Капітан Малькольм Кампбель осягнув на своїм автомобілі „Блю Бирд" світовий рекорд. Їхав він 174 миль на годину. До сього часу світовий рекорд Перрі Томаса виносив 170 миль на годину. Цей перегоновий автомобіль є комбінацією кількох апаратів і коштує $40,000.

Капітан Кампбель служив в світовій війні і тут перший осягнув автомобілевий рекорд 150 миль на годину.

НЕ БУДЕ ЗМІНИ НА РУМУНСЬКІМ ПРЕСТОЛІ.

БУКАРЕШТ, 4. лютого. — На резолюцію, яку поставила народна селянська партія і в якій домагалася щераз поновного вирішення квестії наслідства, заявив премієр Авереску, що ця справа зістала вже законно вирішена і нема тепер потреби її змінювати. З того виходить, що справа повороту б. престолонаслідника Кароля на разі відложена.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES;		ПЕРЕДПЛАТА	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БОРОТЬБА ДВОХ ПРІНЦІПІВ

Дурійка єдиновластя, яка захопила деяких греко-кат. епископів, довела духовенство і вірних до війни зі своїми „князями" церкви. І чим далі, тим та боротьба стає більш завзятою. Духовенство і вірні обстоюють певні права, які їм неправно відбирають епископи. Ситуація погіршується ще з того згляду, що бувало колись засідали в нас на епископських престолах люде умні, які рахувалися з голосом загальної опінії і добром свого народа, а тепер маємо, завдяки польським впливам, таких епископів, які ніяк не відповідають завданням свого високого становища, які відомі нам хиба тільки з великої честилюбивости і які закривають те, чого їм бракує в головах і серцю, авреолею авторитету, набутого силою свого становища. Через те повстає велика пропасть між вірними і духовенством а епископами, повстає боротьба між громадянським чинником а автократичним. І ото навіть в таких випадках:

Ще від 1838 р. істнує в Перемишлі „Інститут вдів і сиріт по священиках гр. кат. епархії", який стратив через війну весь свій маєток, а відновився завдяки енергії чільніших одиниць зпоміж духовенства. Епископ Коциловський нічим не причинився до розвитку тої інституції, а навіть покасував ріжні датки на цей інститут. Аж тепер, коли інститут виявив свою життездатність і станув на ноги о власних силах, витягнув по него епископ свою руку, щоби загарбати його майно та вжити на потреби ним самим для конкуренції з Інститутом збудованої інституції т. зв. „Епархіяльної Помочі", яка валиться, бо її ніхто не підпирає задля браку довіря до особи епископа. Щоби дістати „Інститут вдів і сиріт" в свої руки, наказав епископ змінити статут товариства в той спосіб, щоби дістати всі права в свої руки. Загальні Збори Інститута одначе відкинули ті епископські домагання, хоч дали йому широке право касувати всі ухвали, які противні канонам кат. церкви. За те епископ повів супроти Інститута терор, заборонюючи священикам брати участь в зборах. Дійшло до того, що стероризовані священики страха ради юдейська не зїхалися в відповіднім числі на збори, на яких мали радити над незавидною долею вдів і сиріт по священиках. Та гурток найсвідоміших священиків не дався звести зі своєї дороги і оголосив другі збори та візвав духовенство отверто до ратунку Інститута, який нищить самоволя епископа Коциловського.

Таке в старім краю. А у нас рівнож не можуть зібратися священики навіть на такі збори, на яких хочуть радити над забезпеченнєм себе і своїх родин на случай смерти чи хороби. Навіть такі збори епископ Богачевський розганяє. Бо й тут панує епископська самоволя, навіть в таких справах як асекурація.

ПОЛЬСЬКІ ВІЙСКОВІ СПРАВИ В КОМІСІЯХ ПОЛЬСЬКОГО СОЙМУ

Пан Пілсудскі — „скромносцьон не ґржеши" — і то є загально відомим. Вправді він своєю особою не шафує і рідко де показується публично, але при кождій нагоді, коли забирає голос — висуває з натиском свою особу наперед. Свій поворот з Маґдебурґа (де був в р. 1918 інтернований) і обняттє проводу у відновленій Польщі признав за найважнійший факт в найновійшій історії Польщі, тому день той то є 12 падолиста узнав і закріпив за національно-державне польське свято, котре в цілій державі мусить бути обходжене.

Сего року в навечерє сего свята виголосив він до радіоапарату щось в роді казки, в котрій представляє свій поворот з Маґдебурґа чимсь леґендарно-таїнственним а в оповіданню тім грає велику ролю його улюблена лиса кобила „каштанка". На ній він відбув також на другий день переґляд війська на саській площи, вона сталася остаточно притчею „во язицїх" а недавно один з польських послів перебиваючи в соймі другому — крикнув: „З теґо би сен каштанка усьмяла!"

Впрочім й не лиш свою лису кобилу, але і себе самого старається оточити п. Пілсудскі якимсь мітичним німбом, що впрочім має також і певну рацію за собою. Він же прийшов до влади по чотирох сотках трупів, упавших в маєвих боях в Варшаві і якось всьо то йому „вишло на добре". Вшехполяки, вітосовці і др. троха протестували, але остаточно признали довершений факт.

Пан Юзеф кладе однак дуже много ваги на ориґінальність і тому диктатором себе не проголосив — як який там еспанець чи грек, — але ділає зза паравану, до ролі котрого зійшли: міністеріяльний кабінет, сойм та сенат. Надто вислугується добре дібраними заступниками як Бартель для справ політичних, а ґен. Конаржевскі — для справ військових. Такимсамим його „пйонком" є і Мосціцкі, котрого зробив президентом „найяснейшої", але котрому багато волі не дає і не допускає там де сам хоче першу ролю відограти.

Коли напр. у Франції головну ролю у „святі республики" (роковини здобуття Бастилії, 14. липня) грає президент держави і він відбирає військову параду — то п. Пілсудскі на польське свято державне його щасливого повороту „на ойчизни лоно", Мосціцкого не допустив, але першу ролю на тім святі застеріг для себе — а другу — розуміється — для своєї лисої кобили.

Хотя п. Юзеф є президентом міністрів, то доси не уважав за відповідне представитися польському парляментови. Можна в тім бачити легковаженнє тої польської „буди", але можна се уважати також за акт далеко ідучої осторожности — очивидно не так з уваги на можливість атентату, як радше з уваги на власний язик п. диктатора. Звісним є преці, що п. Юзеф над своїм язиком панувати не годен, і що той послідний нераз відмавляє йому субординації, тай говорить ріжні неприличні речі аж до пропозиції цілованя в певне місце включно.

Але недавно — бо 14. грудня 1926 р. рознеслася по соймовім будинку у Варшаві громова сензаційна вість:

„Пан маршалек" явиться на військовій соймовій комісії та забере голос!

Посол послови, сенатор сенаторови подавали собі ту вістку, але вона зістала з початку „пшиента наоґул недовержайонцо". Коли однак коло 7-ої години під кінець реферату посла Косцялковского явився в темній сальці комісійний „комендант" — почали сходитися чимраз численнійше посли і сенатори, так що салька та по якімсь часі наповнилася в щерть.

В хвили, коли п. Косцялковскі свій реферат кінчив то є кілька минут перед осьмою стало там так душно, що „маршалок" на запитаннє голови комісії заявив, що не є всилі серед таких обставин промовляти. Постановлено отже перенестися до салі соймової і заряджено відповідну перерву, підчас котрої Пілсудскі вернув назад до Бельведеру.

О г. 9. зібралося отже в салі пленарних нарад кількадесять послів і купка сенаторів жду̀чи на його приїзд. — По телефонічнім повідомленню, що „маршалок" виїзджає знову з Бельведеру, що не задумує однак бути першим з промовців розпочато засіданнє і промовляло ще кількох послів, хотя головна особа вже явилась на салі.

Допєрва по послі Четвертиньскім забрав голос „сам" Пілсудскі обговорюючи ті справи, котрі порушили посли в його присутности. Прибічні орґани його надворної преси (а є їх ціла пачка!) вихвалюють „оґромне поґленбєнє нектурих заґаднєнь, простотен і ясносць арґументації", але впрочім нічого там такого надзвичайного не було. Виступав він проти т. зв. місячного буджетовання, і основнійше обговорив справу заосмотрення армії, особливож резевового, забезпечуючого їй бодай на перші дні збройного конфлікту, до котрого — як казав — „могли би ми колинебудь через нещасте дійти". Великим злом є „переріст адміністрації", котра є за велика в порівнанню до предмету, котрим адмініструеться.

В адміністрацію всаджують звичайно тих старшин, що є здисклясифіковані що до праці „лінієвої", себто чисто военної. „Вернувши до армії — казав Пілсудскі — застав я в ній много людий здисклясифікованих, котрі брали пенсії, але нічого не робили, а сиділи собі у своїх маєтках". Бесідник є тої думки, що треба такого здисклясифікованого чоловіка кинути на глубоку воду, най собі сам дає раду. А як не дасть ради — то втопиться.

Цікаві були погляди Пілсудского на справу скорочення часу активної служби а зосібна на матеріял людський в польскій армії. „Польський жовнір учиться „военкі" дуже скоро, але ніколи докладно. Є троха легкодушний і легко переходить над своїми обовязками до порядку дневного. **Білорусин і Русин учиться далеко труднійше, але є точнійший. — Декотрі старшини дуже собі цінять той матеріял".** Не кождий добрий офіцир — є вже і добрим педаґоґом. Злий педаґоґ бентежиться і через те легко допускається надужить на мужві. — Скороченне часу служби можна допустити лише в спеціяльних технічних родах армії. Що до резервового заосмотрення (на випадок війни) то се доси не удається перевести і тому Пілсудскі мусить більшу вагу класти на узброєнне.

Як бачимо, зміст його промови не містить в собі нічого сензаційного. А преці один з надворних орґанів „маршалка" робить з неї велику сензацію. Зараз по тій промові, закрито засіданне а „серед відходячих послів та дневникарів коментовано з оживленнєм так сам факт безпосередної праці Коменданта з Соймом (цо за гонор, цо за чесць! — Ю. Г.) як і зміст його промови, котра викликала дуже добре вражіння так на членів військової комісії як і на загал зібраних".

Не диво, що такі палені тіміями мусять еще більше закрутити голову шановному **другому** маршалкови Польщі (першим був князь Юзеф Понятовскі, що утопився утікаючи під Ляйпціґом 1813 р.). Тому й не диво, що в недавнім інтервю з одним французьким ґазетником він представив себе прямо якоюсь леґендарною істотою, про котру ходять найріжнорідні́йші казки й леґенди. Після нього — на 28 міліонів Поляків (тут мабуть вчислив пан Юзеф і 7 міліонів „Русінуф") є 28 міл. ріжних гадок про нього (значить, що вже і цицькові діти стараються розчовпати тайну його єства). Він мусить тому уживати ріжних підступів, щоби ті міліони не відгадали його думок. І так — коли правиця на нього числить — то він прихиляється до лівиці, а коли та послідна уважає його за свого — то він переходить на правий бік.

Ось так представив він французови суть своєї премудрої політики. Як на ній виходить інтерес „найяснейшої" — се вже инша справа. Тай політика „розслоєня", приноровлена до вшехполяків — не дуже удається.

Скок до Несвежа окрім хвилевої сензації — на багато не придався, бо вшехполяки опираються не так на дідичах, як на урядництві, котре майже всьо стоїть у вшехпольському таборі. Пілсудскі викликав лише вовка з ліса, бо Дмовскі взявся тепер енерґічно до орґанізації на цілком фашистівський лад. В сей спосіб повстав **„Обуз велькєй Польскі"**, опертий на засадах команди згори. Покликано отже до життя „обозних" дільницевих і воєвідських і на тій підставі пішла ціла дальша орґанізація в діл. Дмовскі заявив, що не є його заміром повалювати Пілсудского, але що хоче витворити орґанізацію готову до обняття спадщини по Пілсудскім, коли той остаточно зі своєю наївною системою провалиться.

І справді — стає чимраз більше ясним, що Пілсудскі розуміється лише на військових ділах, а почасти еще й дещо на справах заграничних, що однак скомплікована машинерія модерної держави і її веденнє є для нього зовсім чужими.

Впрочім після приватних вістий — мало віроятних, але преці правдивих він кермується у своїх починаннях ореченнями одної дами, котра розуміється „на планетах" і укладає йому час до часу гороскопи.

Вертаючи до справ військових, мусимо тут напровадити еще дещо з промови жидівського посла **Кіршбравна** (варшавського ортодокса) на засіданню комісії буджетової. Він відограв тут ролю справдішного „Гліціріна Василіновича" — (як звуть таких панів росіяни) та розпливався просто у висказах подиву і признання для Пілсудского. Але заразом сказав він дещо і дуже інтересного, що кидає цікаве світло на справу польської армії та оборони польських границь.

„Не улягає сумнівови — говорив він, що військовий буджет перерастає наші фінансові сили, та занадто нас обтяжує. Я скажу навіть більше: Польщу не стати на це, щоби у теперішній конюктурі могла собі позволити на такий буджет. Коли однак здаю собі справу з етноґрафічного положення нашої держави а іменно з того, що східна границя має тисячувісімсот кільометрів, а західна тисячутріста кільометрів, що обі не мають майже ніяких природних перешкод, та що людність обох сусідних, ворожо до нашої республики настроєних держав числить над **190** міліонів душ — то мушу зречися льоґічного розумовання а переді мною стає питаннє істновання і суверенности нашої республики та оборони її границь".

А далі говорив п. Кіршбравн таке:

„Я не сповнив би свого завдання, коли би не звернув уваги на се, що у нас, в Польщі (айвай! — Ю. Г.) не стоїть використаннє людського матеріялу на висоті свого завдання.

Військова старшина повинна числитися з тим, що на випадок оружного нападу на Польщу, жовнір польської армії буде мусів доказувати чудів — ставляючи чоло трьом або чотиром ворогам.

Признаєте чейже — панове, що ніякі загрози та полеві суди не можуть зробити такого додатного впливу як правдиво-братерське відношенне до національних мешостей. На щасте польський сойм провадить пацифістичну політику, а польський уряд не прямує до імперіялізму. Ми мусимо однак все числитися з можливістю нападу з боку наших ворожих сусідів.

При **слабім і примітивнім узброєнню нашої армії**, при такім **скупім запасі матеріялів** хемічних і летунчих — ми мусимо старатись розбудити до найвисшого степеня патріотизм та самопосвяту нашого вояка, так, щоби прийшов до переконання, що бореться за свою власну справу. В тім випадку стають чудеса — річею цілком звичайною".

Оттак промовляв жидівсько-польський Гліцерін Василінович на засіданню буджетової комісії. Що він хотів тим осягнути — не знати, але ізбранники ізбранного народа певно нічого не роблять без означеної реальної ціли!

На закінченне позволимо собі напровадити еще пару дат зі слів референта згаданої комісії пос. Косцялковского.

В р. 1926 припадає пересічно на одного жовніра французького **1.106** швайцарських франків видатку, в Чехословакії **2.467** швайц. франків, — в Радянськім Союзі **2.938** шв. фр., — в Англії **7.000** шв. фр., — в Німеччині **7.586** шв. фр. — З того виходить, що Рад. Союз видає майже три рази більше на своє військо, як Польща, а Німеччина більше як шість разів. Так як кошти виживлення є всюди менше-більше однакові — то ті числа по думці п. Косцялковского найліпше доказують, як зле стоїть польське військо з огляду на своє технічне заосмотренне.

А ми скажемо супроти всіх тих виводів в комісії військовій та буджетовій:

Чи справді годиться Польщі так „побрженьківаць шабелькон", як вона се тепер робить, та опянювати своїх горожан безперестанними військовими „шопками", котрі дають їм цілком мильне поняття про польську мілітарну силу?

Юрій Горовенко.

Василь Бобрів (Смутний).

РУЇНА.

(Спогади звичайного старшини).

I.

Холодним осіннім ранком вирушили ми до Хотина. Настрій бадьорий й трохи піднесений. Козаки, які відсиділи майже рік в полоні, які сливе рік, як бачили рідні села, з захопленням дивилися на хати, весело розмовляли з бесарабцями. Але все це було не те. Бесарабію всеж таки не вважали за Україну і нетерпляче чекали Хотина, в якому, здавалося, настане кінець поневірянням. Про події на Україні не мали сливе жадних відомостей. Румунських ґазет не вміли читати, а инших не було. Останні, й то смутні, інформації дав мені начальник залоги в Чернівцях, румунський полковник, до якого я, як командір Мармарош-Сиготського куріня, мусів зявитися й отримати дальші розпорядження та дозвіл. Розмова йшла через товмача. Хоч полковник прекрасно знав про нас до найменчих дрібниць, всеж таки вважав, очевидячки, потрібним розпитувати, ніби роблячи іспит.

Окрім мене й товмача в кабінеті стояв на витяжку московський полковник, який лише перед моїм приходом скаржився на козаків.

Увійшовши до команданта залоги й побачивши полковника, я був неприємно вражений, не знаючи ще, як ставиться румун до нас і до москалів взагалі. Могли би бути непорозуміння, а то й затримання, що не сприяло не тільки мені з козаками, але й армії, яка була на Україні, бо чотириста пятьдесять баґнетів в той час мали значіння.

Румун був насуплений й нервово перебирав якісь папери. Вибравши деякі з купи, подав полковникові, який зараз же зник. Я мовчки чекав, стоячи на витяжку. Так тривало хвилин зо три. Я бачив, як мінявся вираз полковника румунського на краще.

— Що у вас там вийшло з росіянами?

Я розповів про пригоду на двірці, змагаючись виправдати, яко мога, козаків. Полковник мене перебив.

— Алеж козаки ваші побили москалів так, що двох відправили до шпиталю.

— Не знаю, пане полковнику, алеж ми праві, а потім — це-ж не Московія, де вони могли робити, що хотіли, а Велика Румунія.

Я підкреслив „Велика Румунія", числячи на те, що комендант був зі старої Румунії, й розрахунок мій попав у ціль.

Він остаточно змінив гнів на милость, запросив сідати й зачав розпитувати про подорож, про мої думки щодо Бесарабії, про большевиків. Я відповідав звичайно так, що скупий румун покликавши джуру, звелів подати вина.

Випивши доброго старого бесарабського, запалили папіроски, забувши про москаля й інцідент остаточно, наче його й не бувало.

— Ви знаєте, що ґенерал Денікин під Могилевом?

Я аж скочив, розсипаючи попіл по всій одежі. Я знав, що москалі хутко посувалися, зустрічаючи слабий опір, але думати, що вони вже під Могилевом, не міг. Румун зачав тоді лаяти українців, що не вміють, мовляв, орґанізуватися, що богато українців ідуть до москалів, нехтуючи свою національну справу й т. и. Одним словом: вичитував мені кондуїти. Я мовчав і думав. Думав, ніби від мене залежало спасіння України. Раптом у мене зявилася думка, якою, коли перетворити її в дійсність, можна булоб осягнути значних успіхів.

— Пане полковнику, — перебив я румуна, — з ваших слів я зрозумів вас як ворога Москви. Він кивнув головою на знак згоди. — А ви певно знаєте приказку: коли один і той же обєкт є ворог нам обом, то ми приятелі. Допоможіть мені, й ви будете до смерти мати вірного приятеля.

Я виналив все це одним духом. Полковник троха здивовано подивився на мене й очевидно фіґура моя здавалася йому щирою, бо він заметушився й зачав доказувати, що завше готовий зробити для України все, що в його силі.

— Коли так, то дозвольте переправлятися через Дністер не в Хотині, а в Могилеві. Ви розумієте справу й знаєте, що я можу зробити з своїми чотирма сотнями добре вбраних і старих вояків.

Румунський офіцир сумно похитав головою.

— Не можу. Маю наказ направити нас на Хотин. А окрім того, це викликалоб ускладнення з антантою, — розумієте?

Він зараз же встав, подаючи мені папери. Авдієнція була скінчена.

Провівши мене до дверей та побажавши успіху, зник у бічних дверях, звідкіля чувся брязкіт пишучих машинок.

З чудовою ясностю я пригадав це побачення, льопаючись по калюжах, посіяних щедрою осінню. Але я не сумував. Звиклий до самих несподіваних переворотів, я певний був, що щось спасе й на цей раз. Не вірив я, головним робом, у денікинців, які мусіли бути розбитими. Оглянувся: пусто, сіро, похмуро.

Без приґод, спокійно підходили ми до Хотина. Саме в обідню пору вступили на головну вулицю. Зараз же покотилася пісня й населення на протязі пять хвилин було на вулиці. Дивно їм було бачити українське військо, а найбільше чути українські пісні. Зі всіх боків сипалися запитання: „Звідки? Куди?" — але відповідать не було коли.

Перед будинком військового начальника курінь спинився. Треба було знов якісь формальности залагодити. Полишаю на боці собаче відношення командіра відтінку Хотинського — не варто згадувати всіх унизливих подробиць, які довелося мені мати від цього „ґероя".

Десь коло четвертої години спустилися до Дністра.

Сердитий Дністер, каламутний. Сіро малюються по тім боці жидівські будинки й приємними плямами на сірому тлі біліють українські хатки.

В хаті на горбику знайшов я вартового старшину. Знов формальности. Покіль старшина щось писав, мій зір упав на часопись, видруковану на рудому папері. „Україна", мелькнуло в очах і в туж мить я вже читав страшні рядки. Галичане перейшли на бік москалів...

Далі читати я не міг. Очи заслало пеленою, триматися не було сили. Я заплакав гірко, так, як колись лише плакав у дитинстві, після несправедливої екзекуції.

Румунський старшина мене розумів. Зрозуміли й козаки, яким вже розповіли понтоніри, що приїхали з нашого боку.

Переправився першим, сподіваючись найти команданта Жванчика, в якого ще напередодні замовив по телефону помешкання й гарячу страву, за якою скучилися, бо на протязі двох тижнів з самого Букарешту живилися самими консервами, яких приправити не було як. Жаданого команданта не знайшов в командантурі, не то що на березі. Дізнався, хто комендант. Оказалось — галичанин. Зрозуміле стало поводження. Заледви відшукали, але ні помешкань, ні страви не було приготовлено. Розставив людей по хатах та, покликавши жидівського старосту, наказав, аби люде були нагодовані. Цікавість до куріня відразу впала. За малим винятком він складався з галичан, і вести їх в розпорядження галицької команди, значить — підпомагати москалів.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

КОЖДОМУ РОБІТНИКОВИ ПОТРІБНА ЗАПОМОГОВА ОРГАНІЗАЦІЯ.

В нашій місцевости склалась така подія: Було це в 1912 році. Як організатор нашого відділу заходив я дуже часто до одного чоловіка, котрий не належав до жадної запомогової організації. Я все старався намовити його, щоби вступив до нашого братства і до У. Н. Союза. Коли я зайшов до нього вже пятий раз, він мені на останку сказав таке:

Слухайте, Фук! Мені лучше принести собі дві фляшки горівки ніж дати вам до вашого сполку. Ви мені за мої гроші нічого не дасте а я за доляри все щось куплю... Від вас за життя нічого не дістану а по смерти мені грошей не треба. Як умру, то хтось мусить мене поховати бо на верха землі трупови лежати не дадуть".

„Але не дай, Боже, довгої слабости, то хто вами заопікується?" — кажу я йому. „Ви-ж не маєте тут ні жінки, ні жадної родини. Що тоді буде?"

„О, я ще в Америці хорий не був. По друге, я незадовго поїду до краю!"

Я побачив зі сього, що чоловік зрозуміти доброго діла не хоче. Я його лишив і більше до нього не заходив.

В протязі трох тижнів той чоловік захорів. Покликали лікаря, а той сказав, що його хороба дуже небезпечна. Він пролежав вісім тижнів в ліжку. Одно, доктори забрали гроші. Друге, йому треба було три кварти горівки на тиждень, бо так йому темному радили другі темні люди: „Ви, Василю, пийте горівку а горівка всю хоробу спалить і ви будете здорові".

Василь те й робив. Пив, бо думав, що спалить хоробу.

По 12 тижнях нещасливий Василь вже не міг ані встати ані обернутись. Гроший в нього вже не було, тай господиня, в котрої він був на ренті, не хотіла вже його довше терпіти й казала: „Ви, Василю, винні мені вже за два міцяці. В організації не стоїте. Я вас довше тримати не буду".

І взяла вона нещасного Василя зі своїм чоловіком і винесли Василя на матераці та положили серед улиці. Прийшла поліція й забрала Василя. І по нинішний день ніхто не знає, що сталось з Василем.

Друга подія, яку я теж знаю з власного досвіду, майже така сама. Ріжниця лише та, що належав до У. Н. Союза, але дуже занедбував плачення місячних вкладок, поки не зістав виключений. По виключенню він захорів, пролежав три місяці й помер, бо теж занадто заглядав до фляшки. Коли помер, по нім не осталось ані одного цента, але що він мав краянів, то сі скинулись і його поховали.

Отсі дві події з живого життя, з мого власного досвіду, показують мені, як кождому українському робітникови доконче потрібна організація. Про тих, що мають жінки і діти, нема вже й що навіть говорити. Їм обезпеченнє потрібне для забезпечення їх жінок і дітий. Але навіть для тих, що тут живуть самі, що ні тут, ні в старім краю не мають родини, асекурація потрібна. Чейже ніхто не повинен бути таким ледачим, щоби тягар своїх похоронів спихати на других людий та вмирати в богатім краю як жебрак. І небезпека недуги справдішна небезпека, хоч як здоровому чоловікови недуга видається неможлива.

Подаю отсі факти з власного досвіду, і я певний, що кождий свідомий член Українського Народного Союза, котрий лишень займався організованнем членів до нашої організації, має таких подій богато. Я побачив за своє життє, що чим довше людина працює для Українського Народного Союза, тим більше вона таких подій добачить, і тимзавзятійше буде працювати, бо тим твердше переконається про потребу належання до запомогової організації. А коли ходить о вибір запомогової організації, то де є ліпша й сильнійша організація, як Український Народний Союз?

Михайло Фук.
Ембридж, Па.

—o—

ЧИ ВАРТА ІМІҐРУВАТИ ДО АРҐЕНТИНИ.

Прошу подати в Свободі отсей опис життя наших іміґрантів в Арґентині, в полудневій Америці, щоби наші люди, так в Америці як і в старім краю знали, чи варта їхати до Арґентини.

Зачну від приїзду до Арґентини. Всіх іміґрантів третої кляси, що приїдуть до столиці Буенос-Айрес, запроваджують до еміґраційного готелю. Там їх держать тиждень або два. Дають їм харчі безплатно, але харчі дуже лихі. Богато еміґрантів зовсім не можуть того харчу їсти.

За той час побуту в готелю приїздять власники фільварків або контрактори і забирають іміґрантів на ріжні роботи. Беруть на роботи по фільварках, до будовання желізних доріг і так далі. На тих роботах мужчинам платять місячно 50 до 60 пезів і харчі. Котрі іміґранти не приняли пропонованої бюром праці, таких виганяють по означенім часі, і тоді кождий, не маючи жадних засобів до життя, зданий на ласку власної долі.

Тих робітників найбільше відсилають по провінціях Місіоніс, Чако, Тукуман, де спека така сильна, що наші люди до неї не призвичаєні. Буває, що декотрі на такій роботі пороблять тиждень або два і покидають ту роботу. Не оден вертається пішки на прошенім хлібі, мандруючи місяць і більше, заким дібється назад до Буенос-Айрес або Росаріо.

Тепер представлю шановним читачам оден такий случай. Буде тому пару місяців, як до Еміґраціного Бюра в Буенос-Айрес приїхав оден властитель фільварку і забрав 18 наших людий на роботу на фільварок в провінції Тукуман, обіцявши платню по 60 пезів (то виносить 20 долярів) на місяць і харчі. Подорож оплатило Еміґраційне Бюро. Прибувши на фільварок, люди були немало розчаровані добром, яке їм запропонували. Мусіли виходити до роботи о 4. годині рано і робити до 11., потім від 1. аж до заходу сонця, сказатиб де 8. вечером. А харч був такий: на сніданок герба-мати, зелененька юшка, і кусок хліба. Сніданок мусів бути перед 4. годиною рано. На обід в полудне зупа, дуже мізерна, і кусок мяса. Та мясо було кінське або муляче. На вечеру, знов нібито зупка, але поправді чистенька вода і десь-недесь макарон розварений, і більше нічого. Закватированнє було в одній шопі: не було стін, тільки самий дах.

А провінція Тукуман — сторона гориста і воздух дуже сухий. Страшна спека, не до видержання, треває цілий день божий. В день пече, аж щось страшного, а як прийде ніч, то знов дуже парно, що не можна спокійно відпочити, раз від духоти, друге від ріжного рода комарів, комах ідовитих, котрі сильно кусають так, що де вкусить, то на тім місци тіло напухне, якби ужалила пчола.

Так вони перемучились там місяць і мусіли утікати, обпухлі, обдерті до послідного. Жінки й дівчата не знають тамошної мови, наймаються за безцін у Жидів до миття підлоги, прання білля, або бавити діти. За се дістають ціле удержання і 30 пезів на місяць. Хто вже знавби еспанську мову, діставби 60 до 70 пезів на місяць. Богато жінок віддається проституції, яка тут дуже поширена.

Найгірше мається наша іміґрація, бо вона не має жадних організацій. Одинокі сходини се збірка кождої неділі коло іміґраційного готелю. Там посідають на мураві і оповідають одні другим свої жалі.

Листування відбувається в той спосіб, що майже всі дають свої адреси на адресу: F. Missler, 666 calle San Martin, Buenos-Aires, R. Argentina. Се є аґенція. А до кого прийде лист, мусить вперед вислати 25 сентавос за лист, тоді ся аґенція висилає той лист властителеви. Ся аґенція також займається продажею шифкарт, висилкою грошей і також для інфармації, в якій місцевости можна дістати добру роботу. Говорять там усіма мовами, тому ся аґенція є одиноким прибіжищем для наших людий. Хоч іміґрантам других націй також мало що лучше живеться, то все таки дають собі скорше раду, бо мають уже свої організації.

Тим, що збираються їхати в Арґентину скажу: Не дайтеся обманути. Не слухайте аґентів, бо хто їх послухав і виїхав до Арґентини, той не то що нічого не заробив, але й тепер свою долю клине. Це все, що тут пишу, се мої власні переживання.

Т. М. К., іміґрант.
Буенос Айрес, Арґент., 3. січня, 1927.

—o—

ВІД КОГО ЗАЛЕЖИТЬ ПОБІДА.

Після українського церковного конґресу в Филаделфії я зачув від одного гром. в нашій громаді, що конґрес не зробив того, що мав зробити. Як я питався, чого не зробив конґрес, то мені відповіли, що не викинув епископа. Спитав я тоді свого приятеля, як він собі представляв, що конґрес має викинути епископа? Чи мав силою вломитися до його палати, посадити його на тачки, завести до корабля й виправити до Европи? На сей запит мій знакомий так обурився, що й не хотів зі мною говорити. Ледво я здержав його, щоби докінчив розмову.

А конець був такий, що я йому показав, що не винен тут конґрес, але власне ті, що проти епископа нібито виступають, але лишень язиком, та межи своїми приятелями, але як побачуть приятеля епископа, то зараз стають тихі-тихенькі, як котик, коли песик прийде в хату. Поза очи вони дуже відважно критикують, що другі не сповнили свого обовязку, але як їх спитати, що мали другі зробити, тоді вони від вас утікають, бо вони не мають самі ніякої ліпшої поради. Деколи вони кричать, щоби всі покинули церкву, як не годяться з політикою її провідників, але як їх спитати, в який спосіб так зробити, щоби всі люди таку демонстрацію зробили, то вони тоді теж від вас утікають або починають вас лаяти.

О скільки я завважав, то найгірші хруні в усякій боротьбі власне такі люди, які дуже остро боряться на словах. На ділах вони не мають відваги навіть зробити троха рішучий крок. Вони страшно критикують других, що вони не зробили сього або онтого, але такі самі люди не зроблять найменшого кроку, який вони повинні зробити. Вони кричать на конґрес, що конґрес не викинув епископа, але такі люди хвалі епископа та епископських приятелів піддержують. Вони все радять до острих способів боротьби, але самі вони на церковних мітинґах сидять тихо, як паламарі, покивують головами, що говорять епископські приятелі, платять з гори всі оплати, звичайні й надзвичайні, гнуться, вививаються, як котюга, а відтак, насвітивши в очи епископським приятелям, знова виходять межи нарід та порикують як лев, або бурмотять як медвідь.

Як я бачу з ухвал та роботи конґресу й конґресового комітету, він робить добру роботу. Як видно з епископських проклонів, то епископ добре знає, що ся робота для нього небезпечна, коли він аж на таке крайнє средство взявся. І я певний, що комітет зробить свою роботу, яку на нього нарід вложив. Треба лишень, щоби нарід по громадах зробив те, що він сам на себе взяв. Щоби ми по громадах не гнулися, не світили двом панам, не ставили й Богови свічку, й чортови огарок, але виконали те, до чого ми зобовязалися. Конґресові делеґати вибрали комітет, але комітет зробить свою роботу тоді, як люди на місцях сповнять свій обовязок. Комітет може бути дуже рішучий і відважний, але як люди по громадах будуть нерішучі й невідважні, то комітет нічого не зробить. Не покладаймо роботи на других, але робім її самі. Не дивімся на чуже під лісом, погляньмо радше на своє під носом. Зробім насамперед те, що до нас належить, аж тоді питаймо других, чи вони своє зробили.

Конґрес показав громадам що їм робити. Найже громади сповнять зараз те, що їх делеґати ухвалили. Як громади се зроблять, тоді не буде нам що довго ждати на вислід нашої акції.

І. Яцинович.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

—o—

БРУКЛИН, Н. Й.

Свято отворення Українського Народного Дому.

В неділю, дня 30. січня, обходив Бруклин свято, якого ми так довго вижидали, що неодному з нас воно видавалося неможливим. Було се свято отворення Українського Народного Дому.

Вже від кількох днів ішли в Бруклині горячкові приготовання до свята. Ходило о прибраннє сього дому на 101 Ґренд Стріт, на викінченнє поправок, розмальованнє, словом приготованнє ґалі до врочистости. На само свято, що почалося коло 3. години сполудня, звалилася до народного дому справдішна маса Бруклинців. Саля дому була скоро наповнена по береги. Прийшли наперед визначнійші бруклинські товариства, які беруть живу участь у будові дому, з прапорами й відзнаками. Прапори зараз завішено з ґалерії, звідки вони разом з американськими й українськими прапорами, вжитими для прикраси по цілій салі, робили прекрасний образ. На салі богато людий з Бруклина, яких звичайно нігде не можна побачити. Було й богато гостий споза Бруклина, як Ню Йорку, Йонкерса, Джерзи Сіті, Нюарку, Бейону, Перт Амбою й др.

Входячі до народного дому гості вступали наперед на довший коритар, де вони купували білети, переходили через меншу галю, в якій колись стануть „кавнтери" зі содою, а де тепер їм дівчата причіпляли цвіти за добровільною жертвою на дім. Тепер вони входили в галю. Знова українські дівчата, прибрані в народні строї, брали гостя та вели його на означене місце.

Кождому гостеви кидалися в очи синьо-жовті вікна дому, прикраси по стінах, образи, даровані Дмитром і Катериною Сенютами, а передовсім сцена, гарно розмальована, з гарною темночервоною занавісою. Зі суфіту звисали два павуки, кождий з 32 лямпками. На сцені красуються два вінці з желаннями, даровані гр. Василем Ніздропою та гр. І. Балком.

Урядники Українського Товариства Рідної Хати, що виставило сей народний дім, беруть гостий та, заким почався концерт, обводять їх по комнатах, показують їм гарно обставлений буфет, далі ґалерії, далі жіночу одивальню, далі мешканнє для господаря хати, і так далі. Урядники пояснюють, що в домі є мешкання на шість фамілій, всі заняті, що в бейзменті є склад театральних матеріялів, за які підприємець платить гарний рент, що на переді лагодиться більше приміщеннє для крамниці, та що купці вже побиваються за се місце на бизнес. Дім великий, просторий, і сягає від одної вулиці аж до другої.

Дають знати, що на салі зараз буде починатися концерт. Гр. Ілля Малик як господар свята отвирає врочистість, просить не курити на салі, але в бічній, буфетовій салі, просить матері держати діти спокійно, і т. д. Відтак він витає всіх присутних в імени уряду Рідної Хати та зарядив відограннє народних гимнів, американського й українського.

Вступне слово виголосив гр. Степан Заблоцький. Бесідник короткими але щирими словами малює радість, яка огортає Бруклинців на вид довершення великого діла. Орґанізаторам справи присвічували все слова нашого незабутнього Кобзаря, що „в своїй хаті своя правда, і сила, і воля". Нераз вони падали в надії, але все піднималися до нової роботи, поки нарешті не поставили дому, який отсе віддають до вжитку українському громадянству в Бруклині. Дім без сумніву буде мати велике значіннє для розвою громадянського життя в нашім місті та буде посередно мати значіннє навіть для нашого народу в старім краю.

Мішаний хор під дириґентурою вмілого дириґента Василя Савіцького відспівав удачно Думи мої в укладі Воробкевича та Ой у саду, в укладі Гайворонського. Публиці подобалися співи так, що на її бажаннє хор мусів додати ще одну пісню. Відтак панночки Кравчуківни, Марія й Катерина, відограли скрипкове й фортепянове соло, даючи публиці Блу белз оф Скотленд, в укладі Фармера, та Ґавот Ґуса.

Гр. Омелян Ревюк у святочній промові вказав на ті немалі трудности, які орґанізатори дому вже перебороли, на що вони можуть бути справді горді. Головно гордитися можуть громадяни Бруклина тим, що доконали діла самі, не то без посторонної помочи, але навіть без помочи власної інтеліґенції, яка була зобовязана їм у сій справі помагати, але помочи відмовила. Се дає запоруку громаді, що вона удачно поборе й ті трудности, які її ждуть у будучности. Покладаючися на власні сили, громада й буде його далі прикрашувати та збогачувати ним народне життє в громаді.

Ще одну промову виголосив опісля гр. Григорій Бардак, який говорив історію Українського Товариства Рідної Хати. Бесідник теж підчеркував трудности в роботі товариства, які товариство поборювало з твердою вірою в свою будучність.

Гарний танець виконали панни О. Тижник і Ґ. Гелер. Їх танець подобався публиці так, що вони мусіли аж два рази додавати нові точки, заким публика чулася заспокоєна. Український танець знова виконали три панночки. Вдоволеннє публики було таке, що їм прийшлося нумер повторити.

Гарно віддеклямувала Франкову поему На суді пані Йосифа Малик. Великі оплески зібрав за свою скрипкову музику молодий ще скрипак М. Малко, та при своїм другім виступі мішаний хор.

Та вже вершком вечера був виступ українського оперового співака М. Шевця. Вже першою своєю піснею Ой Дніпре, мій Дніпре, захопив він серця всеї публики, яка його ще не знала. Відтак співав він Без тебе, Олесю, як старий вже знакомий. Додав він ще відтак дві пісні, вже, більше веселі, але публика ще не мала досить. Оплески не вмовкали. Всі хотіли його слухати без кінця.

Концертову частину свята закінчено українським гимном Ще не вмерла Україна.

Та заким публика рушила з місць, гр. Омелян Ревюк забрав знова слово та візвав зібраних до жертв на новий дім. Сейчас виступив вперед гр. Іван Балко, представник братства св. Тройці, відділу 203 У. Н. Союза, та зложив в імени товариства 25 долярів, а від себе жертву в сумі 10 долярів. За ним пішов гр. Степан Заблоцький, який зложив в імени Запорожської Січи, відділу 325 У. Н. Союза, 25 долярів та від себе 10 долярів, а відтак гр. Іван Кравчук, який зложив в імени товариства Богдана Хмельницького, відділу 22. У. Н. Союза, 25 долярів та від себе особисто 5 долярів.

Посипалися відтак зі салі жертви за жертвами. Перед повів гр. Маєровський жертвою в сумі 250 долярів. Жертви скоро дійшли до суми близько 600 долярів.

Починалася забава. Але й тепер заряд не хотів проминути сеї нагоди, щоби не заробити деякого гроша на народний дім. Гр. Малик став ліцитувати перші чотири танці, і в сей спосіб роздобув для громадської справи 48 долярів за перший танець від гр. Василя Ніздропи, 25 долярів від гр. Чека, 11 долярів від гр. Василя Савіцького та 7 долярів від гр. Степана Заблоцького.

Після сього вже пішов загальний танець, який продовжувався до 1. години по опівночи. Публика розійшлася незвичайно вдоволена. Люди набрали довіря в успіх громадської праці. Вони були вдоволені з того, що дім уже на перший раз обєднав при собі людий, яких давніще нігде не було видно. Гарне враженнє, яке зробив і концерт і забава лишилося кождому в памяти як найкращий задаток на гарний успіх дальшої праці Українського Товариства Рідної Хати.

На закінченнє думаю, що не від речі буде подати до відома українському громадянству імена тих громадян, які передовсім причинилися до довершення тяжкого діла. Є се урядники згаданого товариства а саме: предсідатель Григорій Бардак, містопредсідатель Василь Ніздропа, касієр Михайло Поврозник, заступник касієра Андрій Палащук, секретар фін. Василь Саїв, заступник секретаря фін. Микола Левчик, секретар рекорд. Іван Гринчук, заступник Іван Мудрик, тростісти Ілля Малик і Дмитро Сметанюк; контролери Петро Малицький, син Івана, Іван Реклінський, Василь Савіцький; директори Дому: Григорій Бардак, менажер, Степан Заблоцький, Іван Кравчук, Іван Маєр, Олександер Гавришко, Іван Балко, син Андрія, Іван Балко Семена, Лука Кісь.

Гість.

Добре серце.

При трамваєвій стації стоїть стара панна із песиком під пахою.

— Чи той віз іде на вулицю Ван Ваґенена — питається вона кондуктора.

— Так, прошу всідати.

— А як будете їхати попри 26-те число, то я просила би, щоби ви були такі добрі і сказали мені.

Кондуктор поміг старій панні всісти до трамваю. По хвили задержав віз і каже:

— Пані, вже мусите висідати, ось уже 26-те число.

— Дякую дуже, — каже зворушено стара панна, підносить песика угору й каже:

— Ну бачиш, мій солоденький, онтам є дім, де народилася твоя мама!

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Коляда на Рідну Школу принесла $283.00.

Сьогорічна коляда на Рідну Школу в Елізабет, Н. Дж., перевисшила всі попередні. На особлившу увагу заслугують майже всі наші бізнесмени, які поспішили зі своїми щирими жертвами. Українці в Елізабет повинні відповідно віддячитись і запамятати собі добре імена сих жертводавців, котрі не забули за наші школи.

Дуже гарну жертву зложив сього року Frank G. Newell President of Linden National Bank-у в сумі $50.00, а п. Лука Мовчан, прикарпатський Українець, бувший делеґат на 16-ту конвенцію У. Н. Союза, зложив $25.00. Третий з ряду Mr. Fort касіє State Bank-у в Лінден зложив $10.00. Не меншу несподіванку справили колядникам гості на заручинах п-ни Славці Кінаш з д-ром В. Галаном в домі о. М. Кінаша, складаючи на Рідну Школу $22.00.

Поіменний виказ жертводавців з гори міста представляється як слідує: по $5.00 зложили: Василь Левчик, Микола Матлаґа, Йосиф Бальніцький; по 3 дол.: Роман Слободян і Андрій Поливчак; по $2.00: Олекса Світлик, Петро Ковальчик, Кость Качуряк, Мих. Процак, Юрій Атаманчук, Іван Павлик, Тома Чечель, Матвій Мандзяк, Іван Пелещак, Дмитро Гостинський; по 1 дол.: Гр. Пайкош, Йосиф Ткач, Мих. Ленько, Антін Зизяк, Мик. Іванів, Дм. Гавраняк, Мих. Ґелей, Вас. Ґреґа, Яків Шубяк, Стефан Грабар, Тео. Полянський, Мих. Либа, Іван Світич, Марія Крипко, Марія Лисачок, Тео. Федош, Іван Сенько, Іван Крупа, Мих. Кухта, Семен Ванца, Мих. Фецула, Мих. Сухорський, Стефан Каша, Дм. Дончак, Вас. Ґарбовський, Гр. Налепа, Мих. Заканич, Вас. Світич, Гр. Бабула, Йос. Олесі, Іван Сокира, Мих. Напованець, Кат. Бабій, Ів. Зелінка, Іван Петрочко, Анна Палей, Антін Гороховський, Тео. Стасюк; по 50 цнт.: Марія Роман, Іван Пирдза, Вас. Мушинський, Марія Саламак, В. Герила, Онуфер Зизяк; по 25 цнт.: Анна Милян і Анна Крупа; на забаві в домі о. М. Кінаша: д-р Л. Мишуга 5 дол., о. М. Кінаш 4 дол.; по 1 дол.: В. Бобрів Дм. Сероцький, Матлак, Е. Ляхович, д-р Радек, п-ні Ревюк, Ом. Ревюк, др. Ф. Реґула, п-ні Лисякова, о. М. Лисяк, Д. Ґаличин, Марія Кінаш, д-р В. Галан; надвишка $1.05. Разом гора міста $105.55.

Лінден, Н. Дж., Frank G. Newell $50.00; Mr. Fort $10.00; Лука Мовчан $25.00. Разом з Лінден $85.00.

Долина міста, Елізабетпорт, по 5 дол.: Йосиф Миськів, Еміль Мамчак, Теод. Луняк, Мартин Ях, Івась Кіценюк, Авґустин Лутвін, Семен Байтала; по 2 дол.: Стефа Лещак, Мих. Марець, Юрій Поливчак, Іван Вовканин, Мих. Стиранка, Мих. Оґар, Кость Пілат, Яків Красновський, Стефан Ґенеґа, Петро Останчук, Мирон Кашупський, Мих. Гринищак; по 1 дол.: Юр. Кертичак, Данько Стець, Іван Кертичак, Мих. Безкорований, Юр. Пятковський, Мих. Лохвйовський, Федор Сташко, Мих. Боґда, Танька Маркович, Мих. Маркович, Стефан Солтицький, Стефан Пограничний, Анд. Рудницький, Т. Горинь, Іван Попо, Кир. Возняк, Ник. Яцвла, Стеф. Фуртас, Олекса Насірний, Тома Могила, Гриник, Мих. Ґемеґа, Стеф. Могила, Григ. Ґерета, Іван Кобрин, Мих. Райхел, Теод. Кобрин, Павло Сташко, Ілько Пілат, Мих. Костишин; по 50 цнт.: Ева Теличка, Іван Матушевський, Сидор Матущевський, Олек. Пасічняк, Василь Білиця; по 45 ц.: Мих. Собків; по 25 ц.: Лохайловський, Антін Ломаґа. Надвишка 50 цнт. Разом $92.95 цнт.

Разом $283.00.

Через снігову заметіль неможливо було відвідати ще одну дільницю — Бей-Вей.

З повним признанням треба признати, що колядників щиро витали всюди, що свідчить про національну зрілість наших громадян.

Р. Слободян.

ЯК БУДУЄМО СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА.

202.

Бр. св. Кирила і Методія в Олифант, Па., відділ 86 Укр. Нар. Союза.

До Комітету Сиротинця-Захисту при Укр. Нар. Союзі.

Отсим повідомляємо, що наше Братство на річнім мітінґу ухвалило одноголосно виплатити з братської каси суму 50 долярів на здвигнення Сиротинця-Захисту при Укр. Нар. Союзі, застерегаючи, що 25 долярів висилаємо сейчас, а других 25 долярів вишлеться, скоро лише наша каса підпоможеться. Послідними часами у нас було богато виплат, так що каса майже цілком вичерпана і з цеї причини просимо о не довгу проволоку другої половини ухваленої суми.

Бажаючи скорого і гарного успіху, остаємо з поважанням

Павло Саламаха, секр.

203.

Два рази дає, хто скоро дає.

В залученню висилаємо чек на суму 20 долярів на Сиротинець-Захист при Укр. Нар. Союзі. Ся жертва є від цих членів, що з ріжних причин спізнилися зі своїми складками, котра була ухвалена в нашім Товаристві на кождого члена на 1926 рік.

Наші члени зрозуміли благородні змагання тимчасового Комітету Сиротинця-Захисту і будуть всіми силами помагати в такім гуманнім ділі. На цей 1927 рік розпічнемо нову збірку жертв на таку потрібну інституцію, щоби як найскорше наші бездомні сироти могли знайти опіку і добре виховання.

З поважанням

Петро Герман, секретар бр. св. Николая, відділ 99 У. Н. Союза в Вилксбері, Па.

204.

Бр. св. О. Николая в Перт Амбой, Н. Дж., відділ 104 Укр. Нар. Союза.

Члени Бр. св. о. Николая зложили від себе складку на Сиротинець-Захист при Укр. Нар. Союзі в сумі 43 доляри. Дальша збірка на це продовжується. Ми не думаємо ставати в половині дороги, а скупарі і киринники не відведуть нас від жертвенности на таку благородну ціль. У кого чутливе серце на сирітську недолю, той певно допоможе своєю лептою щоби скоро здвигнути таке потрібне заведення.

З поважанням

Гарасим Мисак, секр.

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА за місяць грудень 1926 року.

ВІДДІЛ 320.

Бр. св. Тройці в Балтимор, Мд.

Жертва з каси відділу	$ ——
Жертви від членів	30.00
Разом	$30.00
Байда Василь	$1.00
Бойко Іван	1.00
Дмитрів Михайло	1.00
Гевера Ольга	1.00
Івахів Олекса	1.00
Іванович Григорій	1.00
Кузик Семен	2.00
Левко Юрій	1.00
Мармаш Петро	1.00
Малько Николай	1.00
Примак Йосиф	3.00
Приймак Ксеня	2.00
Ракочий Іван	1.00
Сорочак Василь	1.00
Шулька Григорій	2.00
Захарчук Теодор	1.00
Байда Марія	1.00
Дмитрів Тереса	1.00
Івахів Розалія	1.00
Боднар Петро	1.00
Дипський Юліян	1.00
Криж Михайло	1.00
Шпатура Іван	1.00
Ковалевич Йосиф	1.00
Левко Анна	1.00

ВІДДІЛ 324.

Тов. Мир в Філаделфії, Па.

Жертва з каси відділу	$50.00
Жертви від членів	47.00
Разом	$97.00
Ґелета Михайло	1.00
Гальчук Василь	2.00
Григорчук Григорій	2.00
Яськів Андрій	1.00
Канюка Теодор	1.00
Коцюк Михайло	5.00
Колісник Павло	1.00
Кузан Микола	1.00
Луцик Яким	1.00
Матлюх Йосиф	1.00
Самбір Николай	5.00
Слободян Андрій	1.00
Співак Олекса	1.00
Слободзян Іван	1.00
Туркот Михайло	1.00
Зубик Петро	1.00
Яцишин Гавриїл	1.00
Люба Дмитро	1.00
Ґонта Григорій	5.00
Гудима Григорій	1.00
Гливяк Михайло	5.00
Моклюк Іван	1.00
Мудрик Йосиф	1.00
Протасевич Петро	2.00
Зінюк Теодор	1.00
Пришляк Михайло	1.00
Солтанюк Нестор	1.00
Мокринчук Федор	1.00

ВІДДІЛ 326.

Бр. Івана Хрестителя в Авока, Па.

Жертва з каси відділу проголошена.	
Жертви від членів	$43.75
Разом	$43.75
Ґуральчук Мартин	$1.00
Прокоп Петро	1.00
Срибер Іван	5.00
Слюсар Петро	1.00
Шиманський Кароль	1.00
Шиманський Станислав	1.00
Бонк Петро	1.00
Борда Франко	1.50
Бурило Василь	1.00
Ціздак Петро	1.00
Ходневич Андрій	50
Чекальський Лев	1.00
Фордина Іван	1.00
Ґожковський Мих.	1.00
Колодій Теодор	1.00
Ковальський Мих.	1.00
Лісний Василь	1.00
Лясковський Йосиф	1.00
Лесик Онуфрій	1.00
Матис Петро	75
Михальчук Евфремій	2.00
Мечніковський Стан.	3.00
Романишин Григорій	1.00
Слюсар Яків	1.00
Соколовський Іван	1.00
Сініла Болеслав	1.00
Сеньків Стефан	1.00
Старик Стефан	1.00
Скарбовський Яків	1.00
Цьолек Йосиф	50
Кричкевич Григорій	1.00
Панек Лука	50
Сеньків Григорій	1.00
Турек Антін	2.00
Щеляш Йосиф	1.00
Глуховський Адольф	1.00
Хорхос Стефан	1.00

ВІДДІЛ 331.

Тов. ім. Стефана Мельничука в Мілвіл, Н. Дж.

Жертва з каси відділу	$ ——
Жертви від членів	8.00
Разом	$8.00
Важибко Франко	$ 25
Бучинський Франко	25
Гнатюк Дмитро	1.00
Гнатюк Онуфрій	1.00
Капустій Іван	50
Кравс Франко	1.00
Ганьчишин Іван	1.00
Романюк Антін	1.00
Микитюк Іван	1.00
Церковник Василь	1.00

ВІДДІЛ 332.

Бр. св. Архангела Михаїла в Ранітан, Н. Дж.

Жертва з каси відділу	$25.00
З каси відділу дохід з пікніку	25.00
Жертви від членів	17.50
Разом	$67.50
Григорчук Стефан	$1.00
Ковальчук Михайло	1.00
Обжанський Петро	1.00
Попадюк Николай	1.00
Причка Федор	1.00
Смоляр Серафим	50
Туранський Іван	2.00
Віржман Іван	1.00
Венґрин Петро	2.00
Зубович Йосиф	1.00
Бриґіда Іван	1.00
Филипчук Елисавета	1.00
Кульчицький Алекс.	1.00
Обжанська Марія	1.00
Єричук Мирон	1.00
Данилюк Яків	1.00

ВІДДІЛ 338.

Бр. св. Петра і Павла в Монесен, Па.

Жертви з каси відділу і від части чл. проголошено.	
Дісплано від членів	$5.00
Разом	$5.00
Бачинська Катерина	$1.00
Гумен Петро	1.00
Ядчишин Іван	1.00
Крицка Анна	1.00
Салак Михайло	1.00

ВІДДІЛ 342.

Тов. Запорожська Січ в Картерет, Н. Дж.

Жертва з каси відділу	$25.00
Жертви від членів	37.50
Разом	$62.50
Азенський Семен	$1.00
Бартко Яким	1.00
Царик Михайло	1.00
Длуґовський Николай	1.00
Ґінда Іван	2.00
Гамадик Николай	1.00
Гамадик Андрій	1.00
Якимів Микола	1.00
Космовський Федор	1.00
Клебан Йосиф	1.00
Крупа Микола	50
Царик Ілько	1.00
Ґінда Петро	1.00
Кармазин Семен	1.00
Маркович Іван	2.00
Миньо Константин	1.00
Полегонький Ілія	1.00
Савчак Іван	1.00
Сарафинович Василь	1.00
Швайлик Петро	1.00
Вуй Петро	1.00
Волянський Григорій	1.00
Бебкович Яків	1.00
Гайдук Григорій	1.00
Гадиняк Василій	1.00
Ґураль Іван	2.00
Ґінда В. Йосиф	50
Йош Йосиф	1.00
Лецик Василь	1.00
Мачишин Михаїл	1.00
Маслюк Григорій	1.00
Покутицький Іван	1.00
Рущак Трофим	50
Скочипець Андрій	1.00
Сокальський Іван	1.00
Скоципець Михайло	1.00

ВІДДІЛ 344.

Бр. св. О. Николая в Бавнд Брук, Н. Дж.

Жертва з каси відділу	$10.00
Жертви від членів	12.00
Разом	$22.00
Гусак Павло	$1.00
Когут Дмитро	1.00
Лівкович Павло	1.00
Мелещук Петро	1.00
Песик Миахйло	1.00
Різник Марія	1.00
Когут Павло	1.00
Левкович Іван	1.00
Мотика Андрій	1.00
Пристащ Теодор	1.00
Краснопера Павло	1.00
Радванський Мих.	1.00

ВІДДІЛ 347.

Тов. Запорожська Січ в Мілвіл, Н. Дж.

Жертва з каси відділу	$ 25.00
Жертви від членів	17.20
Разом	$42.20
Чопек Стефан	$1.00
Горінь Василь	50
Ковальський Теодор	1.00
Куц Петро	50
Минько Йосиф	1.00
Мудрий Стефан	20
Купер Марія	1.00
Чопик Панько	2.00
Гнатюк Микола	1.00
Копитко Іван	1.00
Ковальчук Стефан	1.00
Колодчак Андрій	1.00
Радзняк Яков	1.00
Шимко Гринь	1.00
Вониско Юрій	1.00
Замойський Григорій	1.00
Венґжинський Тома	1.00
Ключка Мих.	1.00

ВІДДІЛ 348.

Бр. св. Михаїла Аристратига в Москов, Па.

Жертва з каси відділу	$ ——
Жертви від членів	$7.00
Разом	$7.00
Дубранський Іван	$1.00
Кесиловський Петро	1.00
Кеселовський Сергій	1.00
Сенько Михайло	1.00
Серкиз Іван	1.00
Сенько Пилип	1.00
Ільковський Гнат	1.00

ВІДДІЛ 354.

Бр. св. О. Николая в Фінікс Гарвей, Ілл.

Жертва з каси відділу	$ 5.00
Жертви від членів	11.00
Разом	$16.00
Кріль Іван	$1.00
Галун Іван	50
Кохарський Андрій	2.00
Романюк Юрко	50
Вробліцький Петро	1.00
Дзюра Петро	50
Ґенюш Іґнац	1.00
Ярош Микола	1.00
Попелик Орест	1.00
Скіщин Матвій	50
Тарандій Теодор	1.00
Червінський Ілія	1.00

ВІДДІЛ 363.

Тов. Запорожська Січ в Олін, Н. Й.

Жертва з каси відділу	$ ——
Жертви від части членів проголошено.	
Дісплано від членів	16.25
Разом	$16.25
Базів Іван	$1.25
Челядин Теодор	1.00
Голод Олекса	50
Королишин Василь	1.00
Костів Іван	25
Луцишин Олекса	1.00
Луцишин Іван	50
Мішанець Дмитро	1.00
Непорадний Андрій	1.00
Пилипів Петро	25
Скробач Іван мол.	1.00
Скробач Іван стар.	1.00
Сеник Михайло	25
Свередюк Йосиф	1.00
Базів Дмитро	25
Хшан Станислав	2.00
Крижинський Іван	50
Ткачик Гриць	1.00
Волошин Микола	1.50

ВІДДІЛ 381.

Бр. св. О. Николая в Денбері, Конн.

Жертва з каси відділу	$10.00
Жертви від членів	15.00
Разом	$25.00
Блавут Іван	$1.00
Хариш Теодор	1.00
Драп Григорій	1.00
Ґузий Михайло	1.00
Крайнянчин Михайло	1.00
Наконечний Панько	1.00
Сверлюк Семен	1.00
Вовк Йосиф	1.00
Іванушка Дмитро	2.00
Лукашкевич Михайло	1.00
Хванда Онуфрій	1.00
Коник Стефан	1.00
Лусик Марія	1.00
Маркевич Михайло	1.00

ВІДДІЛ 384.

Тов. ім. Тараса Шевченка в Карнеґі, Па.

Жертва з каси відділу	$25.00
Жертви від части членів проголошено.	
Жертви від членів	15.00
Разом	$40.00
Пуший Григорій	$1.00
Фіґура Микола	1.00
Фіґура Іван	1.00
Дуневич Василь	1.00
Гронський Йосиф	1.00
Козяк Михайло	1.00
Карабін Петро	1.00
Лишіцький Йосиф	1.00
Панчишин Іван	1.00
Пастерняк Теодор	1.00
Стехна Іван	1.00
Тилявський Юстин	1.00
Жук Никола	1.00
Кущиль Андрій	1.00
Мармуля Семен	1.00

ВІДДІЛ 388.

Тов. Запорожська Січ в Честер, Па.

Жертва з каси відділу	$ ——
Жертви від членів	66.00
Разом	$66.00
Андріїв Михайло	1.00
Бандровський Григорій	1.00
Бобяк Василь	1.00
Білинський Олекса	1.00
Брингілевич Ілько	1.00
Бринґалевич Розалія	1.00
Федорович Михайло	1.00
Друлик Йосиф мол.	1.00
Друлик Йосиф	1.00
Гливяк Петро	1.00
Гайпич Софрон	1.00
Годунька Теодор	1.00
Яворський Петро	1.00
Лебіщак Григорій	1.00
Лицка Стефан	2.00
Лемцьо Петро	1.00
Найда Микола	1.00
Новосільський Михайло	1.00
Новосільська Розалія	1.00
Паньків Василь	1.00
Пазюк Петро	1.00
Пастернак Теодор	1.00
Пандяк Стефан	1.00
Соломчак Ілько	1.00
Заруба Юліян	1.00
Заруба Петронеля	1.00
Звіжанський Йосиф	3.00
Верещак Стефан	1.00
Михалцевич Іван	1.00
Бобяк Катерина	1.00
Бандровська Анна	1.00
Бринґілевич Йосиф	1.00
Бринґілевич Юлія	1.00
Дольський Іван	1.00
Дмитриків Михайло	1.00
Гук Стефан	1.00
Гачак Антонина	1.00
Гочак Іван	.100
Кульчицький Семен	1.00
Лебіщак Антін	1.00
Лебіщак Юлія	1.00
Мамчин Михайло	1.00
Мелько Стефан	1.00
Мисишин Григорій	1.00
Михальцевич Марія	1.00
Нікляш Яків	1.00
Паньків Марія	1.00
Пацановський Іван	1.00
Петрик Йосиф	1.00
Равлик Юрко	1.00
Рубаш Микола	1.00
Рубаш Параскевія	1.00
Равлик Анна	.100
Тершавський Михайло	1.00
Звіжанська Стелла	2.00
Волянський Василь	1.00
Волянська Катерина	1.00
Марусин Іван	1.00
Білинський Олекса	1.00
Михайло М.	1.00
Міштурак Катерина	1.00
Мороз Йосиф	1.00

ВІДДІЛ 396.

Тов. Рогатинщина в Пітсбурґ, Па.

Жертву з каси відділу і від части чл. проголошено.	
Дісплано від членів	$4.50
Разом	$4.50
Федунок Марко	$1.00
Якубовський Николай	1.00
Коруна Теодор	1.00
Поляк Василь	1.50

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.